

تهافت آراء قضایی در امور اداری (شعب دیوان عدالت اداری)

ثریا فاطمی*

• صدور دستور موقت مبنی بر تخلیه خانه سازمانی

به موجب ماده ۳ قانون نحوه استفاده از خانه‌های سازمانی مصوب ۱۳۴۶ در صورتی که استفاده کننده از خانه‌های سازمانی، ظرف مهلت مقرر، خانه را تخلیه نکند حقوق و مزایای وی تا روز تخلیه به نفع دولت برداشت خواهد شد و علاوه بر آن سازمان مربوط می‌تواند به استناد ماده ۱۵ آیین‌نامه شرایط استفاده از خانه‌های سازمانی مصوب ۱۳۶۳/۱۰/۱۹ هیأت وزیران، نسبت به تخلیه منزل از طریق مراجع قضایی و یا انتظامی اقدام نماید.

در غالب موارد به دنبال اقدام سازمان متبوع به الزام مستخدم به تخلیه خانه سازمانی، مستخدم استفاده کننده از خانه سازمانی نیز اقدام به طرح شکایت در دیوان و درخواست صدور دستور موقت مبنی بر جلوگیری از تخلیه می‌نماید. بررسی اجمالی آرای صادره از سوی شعب دیوان عدالت اداری در خصوص صدور دستور موقت مبنی بر جلوگیری از تخلیه خانه سازمانی بیانگر آن است که در میان شعب دیوان، رویه مستقر و واحدی در خصوص موضوع مذکور وجود ندارد در حالی که غالب شعب دیوان، جلوگیری از تخلیه خانه سازمانی را حائز شرایط صدور دستور موقت تشخیص داده‌اند. برخی دیگر از شعب در خصوص خواسته مشابه، اقدام به رد درخواست صدور دستور موقت می‌نمایند. لازم به ذکر است

* دکتری حقوق جزا و جرم شناسی، استادیار دانشگاه آزاد اسلامی.

azimzadehshadi@gmail.com

استدلال شعب اخیرالذکر نیز در صدور قرار رد درخواست دستور موقت، یکسان نیست در حالی که تعدادی از شعب دیوان، تخلیه خانه سازمانی را موجب ورود خسارت تشخیص نداده و قرار رد درخواست صادر نموده‌اند. برخی دیگر از شعب بر این نظراند که اساساً صدور دستور موقت مبنی بر عدم تخلیه خانه سازمانی، در حیطه تکالیف و اختیارات دادستان شهرستان محل وقوع ملک می‌باشد.

برخی آرای صادره از شعب دیوان عدالت اداری در خصوص درخواست صدور دستور موقت مبنی تخلیه خانه سازمانی به شرح ذیل می‌باشد:

الف) در تأیید استدلال اول: رأی شعبه بیست و نهم دیوان عدالت اداری به موجب دادنامه شماره ۹۱۰۹۹۷۰۹۰۰۱۰۱۹۵۵ مورخ ۹۱/۹/۱۸. رأی شعبه دیگر دیوان عدالت اداری به موجب دادنامه شماره ۹۱۹۹۷۰۹۰۰۸۰۲۱۱۴ مورخ ۹۱/۱/۱۸، رأی شعبه هشتم دیوان عدالت اداری به شماره‌های ۹۱۰۹۹۷۰۹۰۰۶۰۲۸۴۳ مورخ ۹۱/۱۲/۶ و ۹۲۰۹۹۷۰۹۰۰۸۰۰۶۸۴ صادره در تیر ماه ۱۳۹۲^۴: تخلیه خانه سازمانی موجب ورود خسارت به شاکی می‌گردد، به نحوی که جبران آن در آتیه متعسر خواهد بود.

ب) در تأیید استدلال دوم: رأی شعبه اول دیوان عدالت اداری به شماره‌های ۹۲۰۹۹۷۰۹۰۰۱۰۰۶۰۶ و ۵۹۲/۲/۱۴ مورخ ۹۲۰۹۹۷۰۹۰۰۱۰۰۱۱۴ صادره در تیرماه ۱۳۹۲، رأی شعبه هشتم دیوان عدالت اداری به موجب

۱. مجموعه آرای قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۱)، پژوهشگاه قوه قضاییه، مرکز مطبوعات و انتشارات قوه قضاییه، چاپ اول ۱۳۹۳، ص ۱۷۳.

۲. همان، ص ۳۷۲.

۳. همان، ص ۴۹۹.

۴. پیوست یک.

۵. مجموعه آرای قضایی شعب دیوان عدالت اداری (فروردین و اردیبهشت ۹۲)، پژوهشگاه قوه قضاییه، مرکز مطبوعات و انتشارات قوه قضاییه، چاپ اول ۱۳۹۳، ص ۵۷.

۶. پیوست دو.

دادنامه شماره ۹۲۰۹۹۷۰۹۰۰۸۰۰۸۷۷ صادره در مرداد ماه ۱۳۹۲: دلائل
دلائل ارائه شده در حدی که مثبت ایجاد خسارت در صورت اجرای دستور
تخلیه منزل به نحوی که جبران آن در آتیه متعسر باشد نبوده و فوریت و
ضرورت آن احراز نمی‌گردد.

ج) در تأیید استدلال سوم: آرای شعبه هفتم دیوان عدالت اداری به شماره‌های
۹۲۰۹۹۷۰۹۰۰۷۰۰۳۴۳ و ۲۹۱ صادره در آبان ۹۱ و مورخ ۳۹۲/۲/۱۴: تخلیه خانه‌های سازمانی وظیفه دادستان محل وقوع
ملک بوده و صدور دستور موقت نسبت به اختیارات وی که از مقامات
قضایی است، قانونی نمی‌باشد.

پیوست‌ها

پیوست یک - متن دادنامه شماره ۹۲۰۹۹۷۰۹۰۰۸۰۰۶۸۴
با بررسی مفاد دادخواست شاکی و ضامنه آن نظر به اینکه دلائل ارائه
شده در حدی که مثبت ایجاد ورود خسارت در صورت اجرای تصمیم یا
اقدام معترض عنه بنحوی که جبران آن در آتیه متعسر باشد بوده و فوریت و
ضرورت صدور دستور موقت نیز احراز می‌گردد، علی‌هذا موضوع منطبق
بر ماده ۱۵ قانون دیوان عدالت اداری تشخیص گردیده و به همین جهت
قرار قبول درخواست دستور موقت مطروحه در این خصوص صادر و اعلام
می‌گردد.

پیوست دو - متن دادنامه شماره ۹۲۰۹۹۷۰۹۰۰۱۰۰۶۰۶
در خصوص شکایت شاکی مبنی بر صدور دستور موقت مبنی بر عدم
تخلیه خانه سازمانی با بررسی مفاد دادخواست شاکی و ضامنه آن، چون
دلائل ارائه شده در حدی که مثبت ایجاد ورود خسارت در صورت اجرای
تصمیم یا اقدام معترض عنه به نحوی که جبران آن در آتیه متعسر باشد نبوده
و فوریت و ضرورت صدور دستور موقت احراز نمی‌گردد، علی‌هذا
موضوع منطبق بر ماده ۱۵ قانون جدید دیوان عدالت اداری و دیگر
مقررات آن تشخیص نگردیده و به همین جهت قرار رد درخواست مطروحه
در این خصوص صادر و اعلام می‌شود. بدیهی است نسبت به اصل خواسته
رسیدگی و مبادرت به صدور رأی مقتضی خواهد گردید.

پیوست سه - متن دادنامه شماره ۹۲۰۹۹۷۰۹۰۰۸۰۰۸۷۷:
با بررسی مفاد دادخواست خانم (ص.م.) و مستندات و ضامنه آن چون
دلائل ارائه شده در حدی که مثبت ایجاد ورود خسارت در صورت اجرای
دستور تخلیه منزل به نحوی که جبران آن در آتیه متعسر باشد نبوده و فوریت
و ضرورت آن احراز نمی‌گردد، علی‌هذا موضوع منطبق با تبصره الحاقی
به ماده ۱۵ قانون دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۸۵ تشخیص نگردیده و
به همین جهت قرار رد درخواست مطروحه صادر و اعلام می‌گردد.

۱. پیوست سه.

۲. همان، ص ۱۰۵.

۳. مجموعه آرای قضایی شعب دیوان عدالت اداری (فروردین و اردیبهشت ۹۲)، پیشین، ص ۵۸.